

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

HARC KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉHEZ

Készítette:

Baloghné Gaál Zsófia
okleveles környezetmérnök
környezetvédelmi szakértő
17-00675

Tartalomjegyzék

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése	3
1.1. Előzmények	3
1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása.....	3
1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására	4
1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása;	4
1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai	4
2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok rövid ismertetése	4
2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket	4
2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal	6
3. A terv megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása	7
3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, szabályokkal	7
3.1.1. Országos övezetek általi érintettség	7
3.1.2. Országos programokhoz való illeszkedés.....	8
3.1.3. A térségi programokkal való kapcsolatok	10
3.2. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése; 11	
3.2.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol.....	11
3.2.2. Az emberek egészségi állapotára, életminőségére, társadalmi, gazdasági helyzetére gyakorolt hatások	26
3.2.3. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek értékelése (eltartóképesség, terhelhetőség).....	26
3.2.4. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása.....	27
3.3. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása.....	28
3.3.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik	28
3.3.2. Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak.....	28
3.4. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése	28
4. A terv megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére, monitoringozására vonatkozó javaslatok	29
5. Közérthető összefoglaló.....	30

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

1.1. Előzmények

Harc Településfejlesztési koncepciója 2007-ben készült (elfogadva 36/2007. (III. 28.) számú határozattal). Harc Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 45/2017. (V. 23.) számú önkormányzati határozatában döntött településrendezési eszközeinek felülvizsgálatáról. A felülvizsgálat célja a jelenleg érvényben lévő – mára már elavult – tervek aktualizálása a megváltozott gazdasági-, társadalmi-, és területi igényeinek figyelembevételével. A településszerkezeti terv, a helyi építési szabályzat és szabályozási terv felülvizsgálata során az elmúlt időszakban összegyűjtött módosítási igények, településfejlesztési elképzelések beépítése, a megvalósult városépítészeti elemek felvezetése és a jogszabályi változások követése az elsődleges cél.

Jelen dokumentum Harc településrendezési eszközei felülvizsgálatának környezeti vizsgálatának megállapításait ismertető környezeti értékelés. A környezeti vizsgálat lefolytatásának eljárásrendjét és a környezeti értékelés elkészítésének tartalmi követelményeit az egyes tervek, ill. programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban KÉ rendelet) tartalmazza. A KÉ rendelet 1.§. (3) a) pontja értelmében a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása és környezeti értékelés készítendő.

A koncepció felülvizsgálatát megelőzően készült Megalapozó vizsgálat a környezeti elemek állapotát, a környezeti hatótényezőket részletesen feltárta. A Településfejlesztési koncepció készítésével párhuzamosan megindult a településrendezési eszközök teljes közigazgatási területre vonatkozó felülvizsgálata.

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A környezeti értékelés a településrendezési terv elkészítésének folyamatában alapját képezi a terv által kitűzött célok, fejlesztési elképzelések, intézkedési javaslatok meghatározásának. A környezeti értékeléshez szükséges adatok beszerzése, a településrendezési terv elkészítéséhez kapcsolódó adatok begyűjtésével párhuzamosan történt.

A településrendezés célja, hogy az érintett lakosság lakás, munkahelyi és egyéb települési ellátási szükségletei optimálisan a települési és a természeti környezet jó állapotának, az egészséges környezetnek a biztosításával legyen kielégítve. A településrendezés kapcsán a településszerkezetet, a terület felhasználás rendjét, a közlekedési hálózatot és a közmű infrastruktúrát a jövőre is gondolva úgy kell alakítani, hogy az egészséges élethez szükséges környezeti elemek jó minőségben, távlatosan is rendelkezésre álljanak, a nem megújuló környezeti elemek igénybevétele a takarékos használat eredményeként csökkenjen, a megújuló energiaforrások alkalmazása, a hulladékok csökkenése, újrahasznosítása, a környezettudatos élet általános gyakorlattá váljon.

Jelen környezeti vizsgálat és értékelés Harc Településszerkezeti tervének, Szabályozási tervének és helyi építési szabályzatának felülvizsgálata megvalósulása során várható környezeti következményeket hivatott feltárni és a terveket ennek alapján értékelni a környezeti szempontoknak a döntéshozási folyamat minél korábbi fázisában történő integrálása és a környezetvédelmi szempontból előreláthatóan káros hatásokkal járó

folyamatok kiszűrése érdekében. Az értékelés célja, hogy a tervbe szükség esetén olyan további intézkedések, feltételek kerüljenek beépítésre, melyek a környezeti elemek védelmét, a környezet károsodásának elkerülését biztosítják.

1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására

A környezeti értékelés során olyan információ, állapotjellemző nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően jelentősen befolyásolta volna a településrendezési terv alakítását.

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása;

A környezeti értékelés során felvettük a kapcsolatot a település Polgármesteri Hivatalával. A hivatal készséggel tájékoztatott a felmerült kérdésekkel kapcsolatban, illetve rendelkezésünkre bocsátotta a birtokukban lévő, a tervezés szempontjából fontos dokumentumokat. Az általános kapcsolatfelvételt követően település specifikus adatgyűjtés következett. Az Önkormányzat mellett információszerzés céljából felvettük a kapcsolatot az érintett hatóságokkal is.

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai

A környezeti értékelés során csak a szakirodalomban megtalálható, publikált térképeken, tanulmányokban, jogszabályokban megjelent, ill. az önkormányzat, a hatóságok és a különböző szolgáltató szervezetek által szolgáltatott adatokat használtuk fel, mivel ezek a tervezési terület adottságait figyelembe véve elégséges információval szolgáltak a tervnek megfelelő mélységű értékelés elkészítéséhez.

2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok rövid ismertetése

2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket

Harc településrendezési eszközei felülvizsgálatának célja egyrészt, hogy az elmúlt időszakok jogszabályi változásaival összhangba kerüljenek a község településrendezési eszközei, másrészt egyes településrészekre vonatkozóan módosult településfejlesztési elképzelések térbeli-fizikai kereteinek megteremtése.

A terv a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására hivatott, a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése, a település megőrzésre érdemes, értékes építészeti és természeti arculatának védelme mellett.

Harc településrendezési eszközeinek módosítása környezetvédelmi vizsgálatának a fő célja — a tervezési folyamat szerves részeként — az elgondolások és a tervjavaslatok alternatívái környezeti hatásainak módszeres elemzése annak érdekében, hogy a terület fejlesztése minél kevésbé terhelje környezetét. A terv készítése során így figyelembevételre került, hogy a

településen, különösen a tervezett fejlesztési területeken megvalósításra kerülő létesítmények és azok funkciói, valamint az infrastruktúra kialakítása, fejlesztése révén a környezethasználat úgy legyen szervezhető és végezhető, hogy – a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő; – megelőzhető legyen a környezetszennyezés; – kizárja a környezetkárosítást, – kulturált környezetű létesítmények jelenjenek meg a tájban. A településszerkezeti és szabályozási terv kialakításakor a környezetvédelem területén elsődleges cél, hogy a hazai környezetvédelmi jogszabályoknak és az EU elvárásoknak is megfelelő terv készüljön a Településfejlesztési koncepcióban elhatározott fejlesztési szándékok szerint.

A településrendezés célja a települések terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme.

A felülvizsgálat elsődleges célja a jogszabályi változások követése. Továbbá az elmúlt időszakban összegyűjtött módosítási igények, településfejlesztési elképzelések beépítése, a megvalósult városépítészeti elemek felvezetése. A korábbi tervhez képest jelentősebb módosítások a következők:

A közlekedési elemek változása

A települést átszelő 65. sz. országos főút és a 6317. sz. országos mellékút nyomvonala nem változik, mivel a területrendezési tervek ezt nem teszik lehetővé, bár környezetvédelmi szempontból elkerülő nyomvonal szerepeltetése indokolható lenne.

A terület felhasználási elemek változása

1. A község falusias lakóterületeit érintően kisebb változtatások történtek: a belterület középső részén lévő új lakóterület kisebb mértékben kibővítésre került.
2. A gazdasági területeket érintő változások
 - a hatályos tervben szereplő kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület megmaradt
 - Janyapuszta majorja az OTÉK előírásaival összhangban környezetre jelentős hatást gyakorló ipari terület helyett különleges mezőgazdasági üzemi terület besorolást kapott.
3. A különleges területeket érintő változtatások:
 - A községi sportpálya területe különleges sport-területből különleges vásártér területbe került;
 - A vízmű és a szennyvíztisztító telep különleges közmű-üzemi terület besorolást kapott;
 - A település temetője területileg megnövelve beépítésre nem szánt különleges temető területi besorolást kapott;
5. Az erdőterületek lehatárolása és besorolása az erdészeti hatóság hivatalos adatszolgáltatása alapján történt.
6. A külterületen található nádas, mocsár és vízállás területek természetközeli területbe kerültek.

2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

Településrendezési tervek esetében a területrendezési tervek egyes övezeti tervlapjait és térszerkezeti terveit környezeti célkitűzéseket megfogalmazó terveknek tekintendők. Harc településrendezési eszközeinek így összhangban kell lenniük

- Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. tv. (hatályos 2019. március 15-től) és
- Tolna Megye Területrendezési Tervével (TMTTrT, (9/2005. (V. 12.) ök. rendelet, hatályát veszti 2019. III. 15-én)

A felsorolt területrendezési tervekkel való összhang igazolását Harc Településszerkezeti tervet elfogadó határozat-tervezet melléklete, a „Területrendezési tervekkel való összhang igazolása” melléklet részletesen tárgyalja. A környezeti értékelés során a releváns helyi, térségi és országos környezetpolitikai célokat megfogalmazó területfejlesztési dokumentumokkal, környezetvédelmi programokkal való egyezés ellenőrzése is szükséges. Harc településrendezési eszközeit a következőkben az alábbi dokumentumokban megfogalmazott célokkal vetettük össze:

- IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) (2015-2020)
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia (NFFS) (2013)
- Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2) (2014-2025 kitekintéssel 2050-re)
- Nemzeti Vidékstratégia (NVS) (2012-2020)
- Kvassay Jenő Terv - Nemzeti Vízstratégia
- Nemzeti Erdőstratégia (2016-2030)
- Tolna Megye Környezetvédelmi Programja
- Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiója
- Tolna Megye Integrált Területi Programja (TIP) 2014-2020.
- Tolna Megyei Klímastratégia

3. A terv megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, szabályokkal

3.1.1. Országos övezetek általi érintettség

A településrendezési eszközök felülvizsgálatánál a területi terveknek való megfelelés vizsgálatra került. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési terve az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában. Az országos övezetek közül Harc község területének érintettsége a következő:

1. Ökológiai hálózat (magterület, ökológiai folyosó, pufferterület) övezete:

A település keleti részét érinti. A magterület a Sió egykori holtágának területét, az ökológiai folyosó a Sió-csatorna menti területsávot érinti.

2. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete:

A település területének nyugati részét érinti.

3. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete:

A település északi részeit érinti.

4. Erdők és erdőtelepítésre javasolt területek övezete:

A település területét csak elenyésző mértékben érinti.

5. Tájképvédelmi terület övezete:

A település területének keleti részét érinti.

6. Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete:

A község területét nem érinti.

7. Vízminőség-védelmi terület övezete:

A község területét nem érinti.

8. Nagyvízi meder övezete

A település területét érinti, lehatárolása a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Tolna Megyei Szakasztechnikus adatszolgáltatása alapján történt. A község Sió menti része érintett.

9. VTT-tározók övezete:

A község területét nem érinti.

10. Honvédelmi és katonai célú terület övezete:

A település területét nem érinti.

3.1.2. Országos programokhoz való illeszkedés

A IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program céljaihoz való illeszkedés

A 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott 2015-2020. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) több alapelvet határoz meg, amelyeket a környezeti tervezés, környezethasználat során érvényesíteni kell minden szinten, így a településrendezési terv készítése során is. A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

A NKP stratégiai céljaihoz való illeszkedés vizsgálata:

1. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása: Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek javítása, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, valamint a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja. Harc település zöldfelületi ellátottsága a külterületi adottságoknak, valamint a lakóterületek nagy kertjeinek köszönhetően megfelelő. A tervezett módosítások nem okoznak a környezeti feltételekben változást.

2. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata: A település egyetlen Natura 2000 területe, a Szedresi Ós-Sárvíz HUDD20073 területkódú kiemelt jelentőségű természet megőrzésű területek részét képezik, melyek a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságához tartoznak. A terület védett mezőgazdasági övezetből természetközeli területbe történő átsorolása erősíti a természeti értékek védelmét.

3. Természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése: A természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválására, azaz, hogy a lakosság növekvő jóléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható.

4. Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése: A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld- és energiahasználatot, az újrahasználhatóság és a tartósság tervezését, az anyagciklusok körfolyamattá zárását); csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára.

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia (NFFS)

A 18/2013. (III. 28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti területre egy pozitív, fenntartható, társadalmisítható jövőképek megfelelő eszközrendszerrel és reformkerettel vázol fel. A nemzet fenntarthatósági politikájának átfogó célja a folytonosan változó társadalmi-humán-gazdasági-természeti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása, az ahhoz szükséges kulturális adaptáció minőségi javítása. A fenntartható fejlődés

keretstratégiája szerint a környezeti eltartó-képességet mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni.

A NFFS stratégiai céljaihoz való illeszkedés vizsgálata:

1. A fajgazdagság fenntartása, a táj és a természeti értékek megőrzése: A Natura 2000 területek védelme biztosított, a védett területeken belül nem került kijelölésre beépítésre szánt terület. A célok teljesülését biztosítja a településrendezési terv.

2. A talaj termőképességének fenntartása: A felülvizsgálat során termőföld mennyiségi védelme érvényesült; települési területen kívül nem került kijelölésre beépítésre szánt terület.

3. Az emberi egészséget és életminőséget veszélyeztető kibocsátásokat korlátok között kell tartani, azokat megfelelően szabályozni szükséges: A településen nem tervezett olyan funkció, amely jelentős légszennyeződést okozna.

4. Ésszerű, beosztó gazdálkodás az ásványkincsekkel és az energiahordozókkal: A településen nem található bányatelek.

Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2) céljaihoz való illeszkedés

A NÉS a 2008-2025 időszakra határozza meg Magyarország középtávú klímapolitikáját.

Három fő cselekvési irányt határoz meg:

1. Az energiafelhasználás, ill. az éghajlatváltozásért felelős gázok kibocsátásának csökkentése, növekedésük megelőzése: A településen teljes mértékben kiépült a gázhálózat. A terv szorgalmazza a vezetékes energiahordozók, valamint a megújuló energiaforrások használatát a hagyományos fűtési módokkal szemben.

2. Az éghajlatváltozás hatásai elleni védekezés, a következményekhez való alkalmazkodás: Az éghajlatváltozás egyik legjelentősebb hatása a szélsőséges időjárási jelenségek gyakoriságának növekedése. A klímaváltozás kedvezőtlen hatásait csökkentő helyi alkalmazkodási stratégiák meghatározását (zöldterület fejlesztési program, helyi termék előállítás és fogyasztás elősegítése, házi komposztálás és csapadékvíz gyűjtés lehetőségének biztosítása, talajvédő fölművelési módszerek népszerűsítése) a településfejlesztési koncepcióval összhangban támogatja a terv.

3. Az éghajlatváltozás társadalmi tudatosítása, a klímatudatosság erősítése: A társadalmi tudatosság erősítése nem településfejlesztési feladat.

Nemzeti Vidékstratégia (NVS) céljaihoz való illeszkedés

A Nemzeti Vidékstratégia (a továbbiakban NVS) az eddigi elkülönült, egymással gyakran szemben álló ágazati szemlélet helyett a szakterületek közötti kapcsolatrendszerre építve közös stratégiai kereteket kíván biztosítani. Az NVS átfogó célkitűzése a vidéki térségeink népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása. Az átfogó célkitűzés elérése érdekében az NVS az alábbi öt stratégiai célt tűzi ki:

1. Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése: A természetvédelmi oltalom alatt álló területek (különösen a védett természeti területek, Natura 2000 területek, ex lege védett területek), illetve az ökológiai hálózat elemei, valamint az egyéb természet-közeli

állapotú területek megőrzésének és fenntartásának jogi, közigazgatási és pénzügyi eszközökkel történő támogatása biztosított.

2. Sokszínű és életképes agrártermelés: A felülvizsgálat során a termőföld mennyiségi védelme érvényesült.

3. Élelmezési és élelmiszerbiztonság: A felülvizsgálat során termőföld mennyiségi védelme érvényesült.

4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése: A helyi gazdaságfejlesztés számára a településrendezési eszközök tartalmaznak gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató területeket, melyeket már a korábbi településrendezési eszközök is tartalmaztak. Továbbá új különleges területként vásártér került kijelölésre. Továbbá a szőlőhegyek aprótelkes pince-présházás ingatlanai kertes mezőgazdasági területből különleges pincefalú területbe kerültek, mely új lehetőségeket nyit meg vidékfejlesztésben.

5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása: A településen a csatornázottság 90 %.

Kvassay Jenő Terv - Nemzeti Vízstratégia céljaihoz való illeszkedés

A vízpolitikai stratégia megalkotásának fő célja a vízgazdálkodás fejlesztési irányainak illetve erre épülő céljainak meghatározása Magyarország vízügyi adottságaira és a vízgazdálkodás szakmai-szervezeti hátterére építve. A KJT alapelve, hogy csak a társadalom által ténylegesen igényelt, de a fenntarthatóság követelményeinek megfelelő vízügyi beavatkozásokat szabad megtenni az elkövetkező években.

1. A víztestek állapotromlásának megakadályozása, állapotuk javítása: A település országos vízminőség-védelmi terület övezetével nem érintett. A település csatornázottsága 90%. A csatornázatlan háztartások rákötésének elősegítése célja a tervnek. A közcsatornával elvezetett szennyvíz kommunális házi szennyvíz, tisztítását a község délkeleti részén lévő biológiai szennyvíztisztító telep biztosítja. A tisztított szennyvíz befogadója a Sió-csatorna. A település belterületi csapadékvíz elvezetése túlnyomórészt nyílt árokrendszerrel történik. Zárt csapadékvíz csatorna szakaszok csak a településközpontban található. A csapadékvíz befogadója a Sió-csatorna.

A Sió mentén elsőrendű árvízvédelmi fővonal húzódik. A „Nagyvízi meder és a Vásárhelyi terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók területe (OTrT 16. §) szerint a község Sió menti része érintett.

3.1.3. A térségi programokkal való kapcsolatok

A felsorolt területrendezési tervekkel való összhang igazolását Harc Településszerkezeti tervet elfogadó határozat-tervezet melléklete, a „Területrendezési tervekkel való összhang igazolása” melléklet részletesen tárgyalja.

Tolna Megye Területrendezési Tervét (továbbiakban: MTRT) Tolna Megye Közgyűlése az 1/2005. (II. 21.) mö. rendelettel fogadta el. A tervet 2016. szeptemberében aktualizálták a 11/2016. (IX. 26.) mö. rendelettel. Szerkezeti terve a település belterületét települési térségbe, a külterület egészét mezőgazdasági térségbe sorolta. A terv a 63. sz. főutat és 6317. sz. mellékutat a kialakult nyomvonalon jelöli. A Paks-Pécs 400 kV-os és 132 kV-os elektromos

vezeték belterülettől délre húzódó szakaszát, valamint a Sió mentén az elsőrendű árvízvédelmi fővonalat jelöli. A terv 2019. március 15-én hatályát veszti.

3.2. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése;

3.2.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol

Felszíni vizek védelme

Harc területén lévő felszíni víz a belterülettől keletre található horgásztó és a Sió. A Sió-csatorna a település közigazgatási területének keleti határán folyik. Vízkivételi bázisául szolgáló felső-pannon vízadó rétegek fedőjét féligáteresztő finomszemcsés rétegek alkotják, melyek védelmet nyújtanak a beszivárgó szennyeződésekkel szemben. Harc területe a Duna részvízgyűjtő tervezési területen belül az 1-11 Sió vízgyűjtő-alegységen foglal helyet. A Sió-csatornára nagyvízi mederkezelési terv készült. A településen nagyvízi mederrel a 03/2 hrsz.-ú ingatlan érintett, amelyen a vízfolyás árvízvédelmi töltése húzódik.

A Sió vízjárását meghatározóan a balatoni vízeresztés befolyásolja. A Sárvíz árvizei tavasszal, kisvizei nyár végén gyakoriak. A vízminőség a Sión II., a Sárvízen III. osztályú. A két vízfolyás menti ártér kb. 250 km² kiterjedésű, zömében rét, legelő hasznosítású. Belvizeit mintegy 150 km-es csatornahálózat vezeti le. A Sión balatoni vízeresztés idején korlátozott hajóforgalom is lehetséges.

A település belterületi csapadékvíz elvezetése túlnyomórészt nyílt árokrendszerrel történik. Zárt csapadékvíz csatorna szakaszok csak a településközpontban találhatóak. A csapadékvíz befogadója a Sió-csatorna. A Fő utcában és a Kossuth utcában a csapadék hatékonyabb elvezetése szükséges.

A felszíni és felszín alatti vizek minőségét több tényező is veszélyezteti a településen: a csatornázatlan háztartásokban keletkező szennyvizek talajba történő szikkasztása; a főútról bemosódó szennyezőanyagok és a sózás, a mezőgazdaságban használatos kemikáliák, az állattartásból eredő trágya elsősorban Janyapusztán.

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerint Harc nem tartozik az érzékeny felszíni vizek vízgyűjtő területét kijelölő települések közé. A felszíni vizek mentén meghatározott vízgazdálkodási területen belül a területhasználatot és az építést a vízvédelem érdekeinek kell alárendelni. A tisztítatlan szennyvizek élővízfolyásba történő jutásának esélyét csökkenti, hogy a település 90 %-os csatornázottsága kiépült.

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet célja a felszíni vizek minőségének megóvása, fenntartása és javítása, a vízi és vízközei, továbbá a felszíni víztől közvetlenül függő szárazföldi élőhelyek és élő szervezetek fennmaradásához szükséges feltételek biztosítása, a vízhasználatok biztonsága, az emberi egészség-, és a környezeti állapot megőrzése érdekében a szennyezések megelőzése és csökkentése. A Korm. Rendelet 25.§-a kimondja, hogy szennyvízkibocsátással, közcsatornába vezetéssel kapcsolatos környezetvédelmi követelményeket a kibocsátó számára külön jogszabály szerinti engedélyben, - illetve azok hatálya alá nem tartozó külön jogszabály szerinti tevékenység esetén a felügyelőség által kiadott külön engedélyben - kell meghatározni.

A kibocsátási követelményeket:

- a) környezeti hatásvizsgálat hatálya alá tartozó kötelezett tevékenységek esetén környezetvédelmi engedélyben,
- b) a Kormány által külön rendeletben meghatározott egyes létesítmények tekintetében, egységes környezethasználati engedélyben,
- c) környezetvédelmi-felülvizsgálat elvégzése esetén a környezetvédelmi működési engedélyben kell meghatározni.

A kormányrendelettel összhangban az egyes befogadókba vezethető szennyező és mérgező anyagokra vonatkozó határértékeket a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet írja elő. E rendelet 2. számú melléklete szerint a vizsgálati terület a 4. általánosan védett befogadók területi kategóriájába tartozik. Ezáltal a településen a 4. kategóriára vonatkozó határértékek az irányadók közvetlenül a befogadóba történő bevezetés esetén. Az egyes technológiákra vonatkozó határértékeket ugyanezen rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza.

Felszín alatti vizek védelme

A környezet vízvédelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, valamint a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény egyaránt meghatároz általános következményeket a vizek és a föld védelme érdekében.

A felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szól a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, melynek célja: a felszín alatti vizek jó állapotának biztosításával és annak fenntartásával, szennyezésének fokozatos csökkentésével és megelőzésével, hasznosítható készleteinek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználat, a földtani közeg kármentesítésével összefüggő feladatok, jogok és kötelezettségek megállapítása. A rendelet hatálya - a magánszemélyek háztartási igényeit meg nem haladó tevékenységek, és az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény hatálya alá tartozó anyagok és tevékenységek kivételével - kiterjed a felszín alatti vízre és a földtani közegre, és a szennyező anyagra; a felszín alatti vizek és a földtani közeg állapotát érintő tevékenységekre.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolásának a feltételrendszerét, a besorolásokat pedig a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet tartalmazza, mely szerint Harc község közigazgatási területe az érzékeny területek körébe sorolható, és nem tartozik bele a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek közé is.

A 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet, amely a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi-létesítmények védelméről szól, meghatározza a felszín alatti vízbázisok esetében a belső, külső, valamint a hidrogeológiai védőidom és védőterületek meghatározásának, kijelölésének, kialakításának, és fenntartásának módját. A település közcélú ivóvízbázis védelmére lehatárolt vagy kijelölt hidrogeológiai védőzónával nem érintett.

A 219/2004. (VII.21.) kormányrendelet szerint alapvető célkitűzés, hogy legkésőbb a Kvt.-ben meghatározott időpontig el kell érni, hogy a felszín alatti víztestek állapota feleljen meg a jó állapot, azaz a jó mennyiségi és minőségi állapot követelményeinek. Ennek érdekében úgy kell eljárni, hogy a felszín alatti vizek, illetve víztestek esetében:

- azok állapota ne romoljon;
- a tevékenység következtében kialakult jelentős és tartósan kedvezőtlen irányú állapotváltozás megforduljon;
- a felszín alatti víztestek jó mennyiségi és minőségi állapotára vonatkozó követelmények a kockázatos helyzetű víztestek kivételével teljesüljenek;
- a kockázatos helyzetű víztestek állapota fokozatosan javuljon;
- a tartósan károsodott felszín alatti víz és a földtani közeg nyilvántartásba és ellenőrzés alá kerüljön, és állapota kármentesítéssel javuljon.

A vizek védelme érdekében nitrátérzékeny területek kerültek kijelölésre az alábbi szempontok szerint: - geológiai okok (karsztos területek) - felszíni vizek minőségének biztosítása - nagy létszámú állattartó telepek, valamint a hozzájuk tartozó trágyatárolók területe. A nitrátérzékeny területek fizikai blokkazonosítóit MEPAR szinten történő közzétételét a 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet melléklete tartalmazza. Harc közigazgatási területe teljes egészében nitrátérzékeny terület. A vizek nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében követendő helyes mezőgazdasági gyakorlat szabályait az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet tartalmazza. **A melléklet előírásai a településen kötelezően betartandók!**

Külterületi területeken is, ha lehetőség van rá, a csatorna-hálózatra való rákötés a vízvédelmi (és talajvédelmi) szempontból elvárható megoldás. A szennyvizek szikkasztása átmenetileg sem engedélyezhető a közigazgatási területen.

Földvédelem

A föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti forrásaira és folyamataira. A védelemnek magába kell foglalnia a talaj termőképességének, víz- és levegőháztartásának védelmét is.

A Megyei Területrendezési Terv kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterületeket jelöl a közigazgatási terület jelentős részén. Harcon a termőföldek jó minőségűek, átlagos aranykorona értékük 22-30 körüli. Ennek köszönhetően a külterület nagy része szántóföld. A nagy, homogén táblákat a belterülettől nyugatra és Medina felé nem tagolják fasorok, csak Janyapuszta körül találhatóak fásított mezsgyék. A mezővédő fásítások szerepe a szél elleni védelem és a kondicionáló hatás mellett a mezőgazdasági utakról származó szennyezőanyagok élővizekbe való bemosódásának megakadályozása. A helyenként meredek lefutású dombfelszíneken fokozottan lehet talajerózióval számolni. A talaj felső, termékeny rétegének megőrzése fontos feladat, ami talajkímélő művelési módszerek alkalmazásával oldható meg. A talajt az intenzív mezőgazdasági művelés során használt vegyszerek, valamint a gazdasági területeken folytatott gépjárműjavítás során talajba kijutott kenőolajok, stb. szennyezik. A szennyvíz-csatorna hálózatra a lakások 10 %-a nem csatlakozott, valamint a Szőlőhegy területén megoldatlan a szennyvízkezelés. A szennyvíz talajba való szikkasztása nemcsak a talajt, hanem a felszíni és felszín alatti vízkészleteket is szennyezi, amelynek

következménye az élővizekben nitrogénfeldúsulás, eutrofizáció lehet. A talajerózió, a talaj kiszáradásának megelőzésére, és a termőréteg megóvása érdekében véderdősávok telepítése, mulcsozás, az elmaradt növényi részekkel való talajtakarás, gazdasági gyakorlat-váltás, talajkímélő művelés javasolt.

A talajvédelem érdekében a felszíni vízvezetést korrekt rendszer kiépítésével meg kell oldani. A lehullott és káros szennyező anyagoktól mentes csapadék „helyben tartását” a zöldfelületeken, illetve burkolatlan gyepes árkokban történő szikkasztással meg kell oldani. A település területén a településrendezés eszközeivel is segíteni kell a talaj- és vízszennyezés veszélyével járó kemikáliák (növényvédőszer, műtrágyák) használatának szabályozását, a közterületi és magán telkek gyom- és allergén növényektől mentesítésének kötelezettségét. Az ágazati jogszabályi előírások mellett, azokat kiegészítő előírások érvényesítésére helyi rendelet készítése javasolt.

A földtani közeg a természeti környezet és tájhasználat alapvető eleme, így kiemelt jelentőségű, hogy az antropogén hatásokkal szemben megfelelő védelmet biztosítsunk. Ezen célból környezetvédelmi vonatkozású engedély (egységes környezethasználati engedély, környezetvédelmi engedély, működési engedély) kizárólag a földtani közeg védelmének érvényesülése esetén adható. A földtani közeg elszennyeződésének megakadályozása érdekében kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a beruházások megfelelő műszaki védelemmel valósuljanak meg. A műszaki védelem kiépítését minden esetben ellenőrzötten kell megvalósítani, annak megfelelőségét igazolni kell, a hatályos jogszabályok, szabványok figyelembe vételével.

A talaj és a vizek minőségét befolyásoló külső tényezők a vízellátás, a szennyvízelhelyezés, trágyakezelés és a csapadékvíz-elvezetés. A földtani közeg és a felszín alatti vizek állapotát érintő tevékenységek kivitelezése csak az elérhető legjobb technika illetve a leghatékonyabb megoldás alkalmazásával, ellenőrzött körülmények között történhet meg. Fokozott odafigyelés szükséges a szennyező anyag földtani közegbe történő közvetlen bevezetése (ugyan úgy, mint a felszín alatti vizekbe történő közvetlen bevezetéskor is), esetében, ami szintén engedélyköteles tevékenység.

A településrendezési eszközök által a legjelentősebb talajra és a termőföldre kifejtett hatás a területfoglalás. A településrendezési eszközök felülvizsgálata során termőterület igénybevitelével járó, újonnan beépítésre szánt területek kijelölése a tényleges területhasználatnak való átsorolásnál, illetve a lakóterület kijelölés bővítésével történt.

A Siófoki utcától nyugatra tartalék lakóterületek kerültek kijelölésre. A kijelölt terület termőföldeket érint. A településen számos beépítetlen közművesített telek található belterületen. A lakásépítési igények kielégítésére elsősorban ezeket a területeket kell használni. Az új lakóterületek belterületbe vonása kizárólag akkor célszerű, ha elfogytak a beépíthető belterületi telkek.

A javasolt, területhasználatukban már beépítésre szánt területként hasznosított területek egyike sem érint, sem az országos területrendezési terv, sem a megyei terv övezeti tervlapján lehatárolt kiváló termőhelyi adottságú szántóterületet.

Levegőtisztaság-védelem

Harcon a levegőminőséget meghatározó szennyezőanyagok egyik felét a közlekedés, míg másik felét a helyhez kötött források eredményezik. A közlekedési emissziókat a szén-

monoxid, nitrogén-oxidok, korom és kén-dioxid szennyezőanyagok jellemzik. Harc község területén halad át a 65 sz. Szekszárd-Siófok közti másodrendű főútvonal, mint országos főút. Ebből ágazik ki a község belterületén a 6317. sz. Harc-Kölesd-Simontornya összekötő út, mint országos mellékút. Az utak forgalmi adatai a zajvédelmi fejezetben találhatók.

A település D-i, 65-ös út menti részén a levegőminőség meghatározó tényezője a közlekedés, amely elsősorban a település belterületén érezteti hatását. A főút belterületi szakasza mentén időnként – az időjárási és forgalmi helyzet függvényében – magas NO_x és CO koncentrációk fordulhatnak elő: a legrosszabb levegőminőségi állapot a szélcsendes nyári hőségnapokon alakul ki, amikor felerősödik a Balaton felé történő átmenő forgalom. A gépjárművek által felvert por jelentős szerepet játszik a porterhelés alakulásában is.

Fontos feladat a hiányosan kiépített, belterületi útszakaszok stabilizálása, illetve a megromlott állapotú részek kijavítása, a földes utak szilárd burkolattal történő kiépítése. Porterhelésre számíthatunk a mezőgazdasági munkák idején, amikor a talajmunkák során jelentős mennyiségű por kerül a levegőbe, valamint megnövekszik a tehergépjármű-forgalom. A mezőgazdasági területek körül létesített mezővédő erdősávok, illetve egyéb, védelmi funkciót betöltő növényávok sok helyen eltűntek, illetve hiányosak.

A településen jelentős légszennyező forrás nem található, jelentős légszennyező ipari létesítmény nincs. Ennek a kedvező állapotnak a fenntartása érdekében a jövőben csak olyan új tevékenységeket célszerű támogatni, melyek a lakókörnyezetet minimális mértékben terhelik.

A mezőgazdaság légszennyezése a porterhelésen túl a terményszárítók és állattelep üzemeléséből származhat. A településen terményszárító nem üzemel. A külterületen működő baromfitartó telep távol fekszik a lakott területtől, bűzhatása elhelyezkedéséből adódóan nincs zavaró hatással a lakosságra. A labilis időjárási viszonyok esetén általában erőteljes a függőleges irányú turbulens hígulás mértéke, ezért a közelben (~100 m-en belül) is csak gyengén érzékelhetők a kellemetlen szagok. Az év folyamán azonban előfordulhatnak olyan időjárási feltételek is, amikor gyenge és lamináris a légáramlás, nincs turbulens és dinamikus keveredés az alsó légkörben, esetleg erős a talajközeli hőmérsékleti inverzió, s az ilyen légköri feltétel kedvez a légszennyező anyagok, így a szaganyagok feldúsulásának is a felszínközeli légtérben. Az esetlegesen keletkező bűz elsősorban a meleg nyári, szélcsendes esti órákban, valamint a szmog típusú helyzet kialakulására kedvező időjárási feltételek között válhat érzékelhetőbbé az állattartó telepek közelében.

A lakossági fűtés a vezetékes gáz illetve az egyedi fa- és vegyestüzelésű kazánok között oszlik meg, nagyobb részben a gázfűtés jellemző. A fűtés következtében elsősorban kén-dioxid és szilárd anyagok levegőbe történő kikerülésével számolhatunk.

A hagyományos tüzelőberendezéssel végzett háztartási tüzelés jelentékeny légszennyező hatásának fő oka a nem tökéletes égés, mivel az egységnyi tüzelőanyag mennyisége a tökéletlen égés következtében lényegesen több szén-monoxid- és koromkibocsátást okoz, mint ha azt jól szabályozható, korszerű nagyüzemi kazánokkal végeznék.

A fatüzelés viszonylag alacsony hőmérsékletű égéssel történik, így nitrogénoxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa ként nem tartalmaz, elmarad a kén-dioxid kibocsátás is. Ezzel szemben jelentős a szilárd nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás.

A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik. Megállapítható, hogy a fatüzelés mellett a gáztüzelés okozza a legkisebb környezetszennyezést.

A település légszennyezettségi állapotáról mérési adatok nem állnak rendelkezésre. A kibocsátások vizsgálata alapján a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet alapján Harc az „F” zónacsoportba sorolható, azaz azon területek közé tartozik, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A hagyományos szén-, fa- esetleg olajtüzelésű fűtésből származó légszennyező anyagok-szén-monoxid és kén-dioxid, korom, pernye - mennyisége a jó levegő-minőséget lényegesen befolyásolhatja, ezért a fűtési időszakban a levegő minősége rosszabb, mint azon kívül.

A faluban jellemzően kialakult az a gyakorlat, hogy a lehullott faleveleket, elszáradt kerti növényeket égetéssel semmisítik meg. A levegő tisztasági mutatóinak megőrzésében jelentős előrelépést jelentene a lakosság komposztálási szokásainak változása.

A település levegő minőségében jelentős szerepet betöltő közterületi zöldfelületeket más területfelhasználás számára megszüntetni nem lehet. A jelentős környezeti zavaró hatással, így légszennyezéssel járó közúti közlekedéshez biztosított közúthálózatot a településszerkezeti tervnek megfelelően úgy kell fejleszteni, hogy a közúti forgalom a védendő lakóterületek környezetében a lehetséges legkisebb mértékű, csillapított jellegű legyen. Jelentős légszennyező anyag keletkezésével járó új gazdasági tevékenység számára gazdasági terület a település területén belül nem biztosítható.

A település levegőminőségi besorolása összességében kedvezőnek tekinthető. A levegő tisztaságának védelmét a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) szabályozza részletesen, melynek 3. §-a alapján a levegővédelmi követelményeket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, településfejlesztési koncepció kidolgozása során, valamint a helyi önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben érvényesíteni kell.

A község belterületén áthaladó 65. számú főút és a belőle elágazó 6317. sz. összekötő út átmenő forgalma is számottevő, amely jelentős zaj-, rezgés-, porterheléssel jár, továbbá elsősorban a 65. út átkelési szakasza komoly közlekedési problémát jelent, a gyalogosokat illetve kerékpárosokat is veszélyeztet. Környezetvédelmi szempontból indokolt lenne a 65. út települést délnyugat felől elkerülő új nyomvonalra helyezése, és ebből kiágazva a belterületől északra a Kölesd – Simontornya felé vezető közút belterületet elkerülő szakaszának megvalósítása. Ezáltal a község lakott területeit súlyosan terhelő átmenő forgalom zavaró hatásai megszűnnének.

Egyelőre azonban központi, Harc község területén 2022-ig országos hálózatot érintő közlekedés-fejlesztési beruházás nem tervezett. Továbbá az Országos Területrendezési Terv és Tolna Megye Területrendezési Terve sem irányoznak elő Harc községet érintő közlekedési célú fejlesztést. Mind levegővédelmi, mind zajvédelmi szempontból a településen átmenő 65. számú főút helyett egy új elkerülő szakasz építése indokolt lenne.

A település belső úthálózatának fejlesztése is fontos a levegő védelme szempontjából. Még van néhány utca, amely burkolatlan, így a közlekedési eredetű porszennyezés jelentős. A település levegőminősége az utak rendezésével, a földutak burkolásával és fasorok telepítésével javítható.

Hulladékgazdálkodás, hulladékkezelés

Harc községben a települési hulladékgazdálkodásról szóló 2/2015. (II.16.) számú rendelet rendelkezik a helyi hulladékgazdálkodás szabályairól. Az Önkormányzat kötelező helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatást szervez és tart fenn a települési hulladék rendszeres gyűjtésére, elszállítására, ártalmatlanítására és kezelésére. A szilárd kommunális hulladék begyűjtését és elszállítását az ALISCA TERRA Regionális Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. biztosítja hetente egy alkalommal.

Szelektív hulladékgyűjtés havonta 1 alkalommal, lomtalanítási akció évente egyszer van, és a közszolgáltatás keretében a zöldhulladék elszállítása is szervezett formában havi rendszerességgel működik. A legközelebbi hulladékudvar Szekszárdon található.

A településen keletkezett hulladék összetétele rendkívül inhomogén, nagy szervesanyag tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmazhat még vegyes kerti és veszélyes hulladékot (növényvédő szerek göngyöleg, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem stb.) is, ezért elhelyezését rendkívüli gondossággal kell megoldani. A szerves anyag tartalmú hulladékok mennyiségének csökkentésére a házi komposztálás javasolt.

Az ingatlanhasználó az ingatlanán keletkező vagy birtokába került települési hulladékot a környezet szennyezését megelőző, károsítását kizáró módon köteles gyűjteni. Háztartási hulladékot felhalmozni nem szabad, azt az ingatlanhasználók a szállítási napokon a Közszolgáltatónak kötelesek átadni. A településen törekedni kell arra, hogy minden ingatlanhasználó rendelkezzen közszolgáltató szerződéssel, megelőzve az illegális hulladéklerakásokat.

A termelő üzemeknél keletkező hulladékok telephelyen belüli gyűjtéséről, nyilvántartásáról, és elszállítatásáról a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. Rendelet előírásait betartva a telephelyek üzemeltetőjének kell gondoskodni.

A veszélyes hulladékokkal kapcsolatos teendőket a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet szabályozza. A termelőknél keletkező veszélyes és nem veszélyes hulladékokat csak hatósági engedéllyel rendelkező szakcég szállíthatja el!

A gazdasági területeken keletkező kommunális, termelési és veszélyes hulladékok elszállítatásáról a hulladék termelőjének kell gondoskodnia a mindenkori szabályozásnak megfelelően.

A felülvizsgálat a hulladékgazdálkodásra hatással nincs.

Zaj és rezgésvédelem

A tervezés során alapvető feladat a lakosság megfelelő környezeti komfortérzetének biztosítása érdekében a zajhelyzet vizsgálata. Az akusztikai vizsgálat során a beépített

HARC KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

környezet zajhelyzetét értékeltük. Ennek során értékelésre került a zajt kibocsátó létesítmények és a közlekedés hatása települési környezetre.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet szab keretet azokra a tevékenységekre és létesítményekre vonatkozóan, melyek környezeti zajt vagy rezgést okozhatnak. A település helyi zajvédelmi rendelettel nem rendelkezik.

Közlekedési zaj

Harc településen csak a közúti közlekedésből eredő zajterheléssel kell számolni, mivel repülőtér, vasútvonal és más létesítmények a településen nincsenek. A településen két nagyforgalmú úttal kell számolni, mely a 65. számú főút és a belőle elágazó 6317. sz. összekötő út. A közúti forgalom mértékét 2017. évi forgalomszámlálási adatok alapján határoztuk meg, melynek alapjául a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által kiadott anyag szolgált. Az adatok alapján számítással meghatároztuk a közúti közlekedés által okozott környezeti zajterhelést az ÚT 2-1.302. számú útügyi műszaki előírás alapján. A 10 évvel korábbi adatokhoz mérten jelentősen nőtt a személygépkocsi forgalom.

A 65. számú út 8765. számú számlálóállomáson 2017-ben közölt adatok a következők voltak:

Járműkategória		
I.	II.	III.
(jármű/nap)		
4391	170	146

Egyes járműkategóriákhoz tartozó nappali óraforgalom:

$$Q_{1n}=0,91 \cdot \dot{A}NF1/16 = 249,7$$

$$Q_{2n}=0,91 \cdot \dot{A}NF2/16 = 9,67$$

$$Q_{3n}=0,90 \cdot \dot{A}NF3/16 = 8,2$$

Egyes járműkategóriákhoz tartozó éjszakai óraforgalom:

$$Q_{1n}=0,09 \cdot \dot{A}NF1/8 = 49,4$$

$$Q_{2n}=0,09 \cdot \dot{A}NF2/8 = 1,9$$

$$Q_{3n}=0,1 \cdot \dot{A}NF3/8 = 1,825$$

Az egyenértékű A-hangnyomásszint értéke (egyenletesen áramló forgalom esetén),
 $v_{meg}=50$ km/h

$$L_{Aeq} (d=7,5 \text{ m}) \text{ nappal} = 65,9 \text{ dB}$$

$$L_{Aeq} (d=7,5 \text{ m}) \text{ éjjel} = 58,9 \text{ dB}$$

HARC KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYZETI ÉRTÉKELÉS

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. melléklete tartalmazza. A vizsgált 65. számú út besorolása alapján a II. rendű főútra vonatkozó határértékek a mérvadók.

II. rendű főút:

Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint LAeq, dB	
	nappal 6-22h	éjjel 22-6h
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, teleszerű beépítésű)	65	55

Az elvégzett zajkibocsátás számítás eredményét a zajterhelési határértékkel összehasonlítva megállapíthatjuk, hogy a 65. számú út középvezetől 7,5 m távolságra a közlekedés okozta zajterhelés **mind nappal mind éjjel meghaladja** a lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias teleszerű beépítéssel) funkciójú területekre vonatkozó **határértékeket**.

A 65. számú főútból ágazik ki a község belterületén a 6317. sz. Harc-Kölesd-Simontornya összekötő út, mint országos mellékút. Az út forgalmi adatait a következő táblázat tartalmazza:

A 6317. számú út 8793. számú számlálóállomáson 2017-ben közölt adatok a következők voltak

Járműkategória		
I.	II.	III.
(jármű/nap)		
897	38	32

Egyes járműkategóriákhoz tartozó nappali óraforgalom:

$$Q_{1n}=0,91 \cdot \dot{A}NF1/16 = 51$$

$$Q_{2n}=0,91 \cdot \dot{A}NF2/16 = 2,16$$

$$Q_{3n}=0,90 \cdot \dot{A}NF3/16 = 1,8$$

Egyes járműkategóriákhoz tartozó éjszakai óraforgalom:

$$Q_{1n}=0,09 \cdot \dot{A}NF1/8 = 10,1$$

$$Q_{2n}=0,09 \cdot \dot{A}NF2/8 = 0,43$$

$$Q_{3n}=0,1 \cdot \dot{A}NF3/8 = 0,4$$

Az egyenértékű A-hangnyomásszint értéke (egyenletesen áramló forgalom esetén), $v_{meg}=50$ km/h

$$L_{Aeq} (d=7,5 \text{ m}) \text{ nappal} = 59,0 \text{ dB}$$

L_{Aeq} (d=7,5 m) éjjel = 52,1 dB

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. melléklete tartalmazza. A vizsgált 6317. számú út besorolása alapján a gyűjtőút, összekötőút és bekötőút vonatkozó határértékek a mérvadók.

Gyűjtőút, összekötőút, bekötőút, egyéb közút:

Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint L_{Aeq} , dB	
	nappal 6-22h	éjjel 22-6h
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	60	50

A zajkibocsátás és a zajterhelési határérték összehasonlítása alapján megállapíthatjuk, hogy az út középvezetől 7,5 m távolságra a közlekedés okozta zajterhelés **nappal nem, de éjszaka meghaladja** a lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítéssel) funkciójú területekre vonatkozó határértékeket.

A település belterületének további részein csak a helyi közlekedés hatásai érvényesülnek, így a közlekedésből eredő zajterhelés részletesebb vizsgálatát a többi útra nem tartjuk indokoltnak.

Összefoglalva: a településen áthaladó 65. számú másodrendű főút, illetve a 6317. számú országos mellékút forgalmi adatai alapján a település közlekedésből eredő zajterhelése nem elhanyagolható. A legjelentősebb túllépés a 65. számú főút éjszakai forgalmából adódik, mely a Siófoki utcától nyugatra tartalék lakóövezetnek kijelölt területet is érinti. Az itt esetlegesen létesítendő lakóházak esetében erre különös tekintettel kell lenni.

A jelentős környezeti zavaró hatással, így zaj- és rezgésterheléssel járó belterületi úthálózatot is úgy kell fejleszteni, hogy a forgalom a védendő területek környezetében a lehetséges legkisebb mértékű, csillapított jellegű legyen.

Üzemi zaj

A zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló országos hatókörű jogszabály üzemi eredetű zajterhelésre vonatkozó határértékeit a zajforrást üzemeltetőnek be kell tartani. Az üzemi tevékenység zavaró mértékű – lakóterületi határértéket meghaladó - zajterhelésétől mentesíteni kell a védendő lakó- és intézményterületeket. A védőtávolságok mértéke – amennyiben azt nem külön jogszabály írja elő kötelező jelleggel - a zavaró környezeti hatások mérséklését eredményező környezetvédelmi célú technológiai változtatások esetén, környezeti hatáselemzést tartalmazó szakértői anyagokra alapozottan módosítható.

Az üzemi létesítményektől származó zajterhelés ellen a településszerkezeti terv úgy óvja a lakóterületeket, hogy közvetlen szomszédságukban nem jelöl ki új gazdasági területeket.

Harc belterületén jelentős zajkibocsátást okozó telephely nem található. A községben működő vállalkozások által okozott zaj a közvetlen környezetükben lehet zavaró hatású, de ilyen jellegű lakossági panasz még nem merült fel. A telephelyeken a tevékenység úgy végezhető, illetve a fejlesztést úgy kell tervezni, hogy a környezetbe jutó zaj a területre vonatkozó

HARC KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

zajterhelési határértéket ne haladja meg. A zajterhelési határértékek teljesüléséről az üzemeltetőknek minden üzemelési körülmény esetén gondoskodnia kell.

A felülvizsgálat során történt módosítások zaj szempontú értékelése során azt vizsgáltuk, hogy az egyes területi átsorolások együtt járhatnak-e határérték módosulásokkal.

Az egyes változások zajvédelmi szempontból a következőképpen értékelhetők:

1. Janyapuszta majorja az OTÉK előírásaival összhangban környezetre jelentős hatást gyakorló terület helyett különleges mezőgazdasági üzemi terület besorolást kapott.

Nincs zajvédelmi következménye.

2. A községi sportpálya területe különleges sportolási területből különleges vásártér területbe került.

Nincs zajvédelmi következménye.

3. A vízmű és a szennyvíztisztító telep különleges közmű-üzemi terület besorolást kapott.

Nincs zajvédelmi következménye.

4. A település temetője területileg megnövelve beépítésre nem szánt különleges temető területi besorolást kapott.

A temetőkre a kisvárosias lakóterületre vonatkozó határértékek vonatkoznak.

5. Az erdőterületek lehatárolása és besorolása az erdészeti hatóság hivatalos adatszolgáltatása alapján történt.

Nincs zajvédelmi következménye.

6. A külterületen található nádas, mocsár és vízállás területek természetközeli területbe kerültek.

Nincs zajvédelmi következménye.

Az üzemi és szabadidős zajforrások zajterhelési határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06-22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22-06 óra
Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35

HARC KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, teletszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

Az új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására. Ezek használatbavétele, üzembe helyezése során műszeres mérésekkel kell ellenőrizni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Törekedni kell arra, hogy a zaj- és rezgésártalmak minimalizálására már a telepítéskor történjenek intézkedések.

A terv szerint fejlesztések esetén törekedni kell arra, hogy a jelenlegi megfelelő állapot maradjon fenn.

Épített környezetre, településre gyakorolt hatások, épített környezet védelme

A településen világörökség, valamint világörökség várományos terület nem található.

A községben **egy műemléki védettségű épület** található: a római katolikus templom.

A templom területfelhasználása a terv szerint nem változik, településközpont övezetben marad, mellette kis zöldterülettel. A műemlék templom környezetében falusias lakóterületek találhatóak, ugyancsak a kialakult állapotokhoz igazodva, ezek sem veszélyeztetik a műemlék állapotát, fennmaradását illetve településképi megjelenését.

A műemlékekhez műemléki környezet tartozik a műemlékek közvetlen környezetének védelme érdekében, hogy a jövőbeli beavatkozások ne rontsák a műemlékek látványát.

Ezen kívül a helyi védelem jogintézménye szolgál a műemléknek nem minősülő, de a település számára a helyi hagyományok, illetve a településképi szempontjából fontos épületek, emlékművek, útmenti keresztek megőrzésére, védelmére.

A településen elsősorban a Fő utcán és Kossuth utcában található még népi lakóépületek, amelyeket általában a telek egyik oldalhatárára, vagy ahhoz közel építettek, utcára merőleges nyeregtetővel. A főépületek mögé építették jellemzően a gazdasági épületeket. A polgárosodás jegyeit magukon viselő nagyobb épületek – mint például a községháza - utcával párhuzamos tengellyel létesültek.

A településen nagy számban található még olyan épületek, amelyek nagy részét kisebb vagy nagyobb mértékben átépítették, bővítették, de felfedezhetőek bennük a helyi identitást hordozó elemek. Harcon a lakóépületek közt a mai napig találunk sok helyen fésűs beépítésű, oldaltornácós épületeket.

A népi lakóépület jellemzői: utcai homlokzata eklektikus jellegű vakolatdíszítéssel ellátott, utcára 2 ablak és a tornác-nyílás illetve tornácajtó néz. A nyeregtető az utca felé csonkakontyolt.

Az udvari homlokzat fő jellegzetessége volt a gyakrabban esztergált faoszlopos, míg helyenként téglapilléres tornác.

A település kulturális öröksége sérülékeny, meg nem újuló erőforrás, melynek elemeit óvni kell. Ezen elemek bemutatása, védelme a településrendezési eszközökkel is elsődleges feladat.

A településen a műemléki védelem sajátos tárgyai közé tartozó védett park vagy védett temető nincs.

Harc község településképeinek védelméről szóló 1/2018. (II. 13.) ök. rendelet tartalmazza a község helyi védelem alá helyezett építészeti értékeit. A településrendezési tervhez Örökségvédelmi hatástanulmány is készült elsődlegesen a műemléki és régészeti értékek helyzetének bemutatására.

A község stagnáló népességszáma és a viszonylag kevés fejlesztés a település épített környezetének jelentős változását nem eredményezi. Korunk építészeti jelenségei (pl. lapostetős modern épületek, tetőkre szerelt napkollektorok, harsány színezés, hivalkodó kerítések) a községben még egyáltalán nem jelentek meg, vagy csak elenyésző mértékben vannak jelen, azonban a divat-áramlatok megjelenésével itt is számolni kell. A szélsőséges építészeti jelenségek visszafogására a településképi rendelet is ad bizonyos garanciát. A község számára fontos lenne a Sió-csatornán tervezett víziút megvalósulása, és a Sió-part menti zöldsáv kulturált szabadidő-területté történő fejlesztése.

A község meglévő kereskedelmi-szolgáltató jellegű létesítményeinek fejlesztése esetén sem okoz érezhető változást az épített környezetre.

Az épített környezet konfliktusai, problémái:

A településen több lakatlan épület is található, amelynek következtében az épületek állaga romlik, a telkek területei helyenként gondozatlanok.

A belterületen áthaladó 65. számú főút átmenő forgalmából származó por-, zaj-, rezgésterhelések az út menti épületekben élőkre, illetve az épületek állagára negatív hatással vannak.

A településrendezési terv módosításai az épített környezet védendő elemeire nincsenek hatással.

Régészeti örökség védelme

A településrendezési tervhez dr. K. Németh András által készített Örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakterületi munkarésze részletesen bemutatja a község régészeti lelőhelyeit, melyek a következők:

1. Öreghegy (Harc 1) Hrsz.: 562, 564, 565–571, 572/1, 572/2, 573/1, 573/2, 574, 575, 576/1, 576/2, 577/1, 577/2, 578/1, 578/2, 579–583

Lelőhely-azonosító: 20447

A lelőhely megjelölése: bronzkori telep, római kori sír, római kori szobor, Árpád-kori telep, ismeretlen korú csontvázas temető

2. Várhegy (Harc 2) Hrsz.: 07/9, 08, 09/1

Lelőhely-azonosító: 23063

A lelőhely megjelölése: középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) telep, középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) urnatemető, késő bronzkori földvár, kora vaskori telep (?)

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

3. Cukorhegy (Harc 3) Hrsz.: 07/9

Lelőhely-azonosító: 23410

A lelőhely megjelölése: Árpád-kori földvár (?)

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

4. Janyapuszta I. (Harc 6) *Hrsz.:* 080/43, 080/44, 080/56–58, 080/62, 0173

Lelőhely-azonosító: 23839

A lelőhely megjelölése: késő bronzkori telep, kelta szórványtelep

5. Janyapuszta II. (Harc 7) *Hrsz.:* 080/23–26, 080/39–44, 080/50, 080/62, 0173, 0176, 0198/4

Lelőhely-azonosító: 23841

A lelőhely megjelölése: rézkori telep, bronzkori telep, kelta telep, római kori telep, hun kori telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

6. Cifra csárda-dűlő (Harc 9) *Hrsz.:* 07/9, 07/12 (Harc); 016/1 (Sióagárd)

Lelőhely-azonosító: 66740

A lelőhely megjelölése: középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

7. Temetővölgyi-dűlő (Harc 10) *Hrsz.:* 09/1–3, 127/1, 127/3, 128, 129, 321

Lelőhely-azonosító: 66744

A lelőhely megjelölése: bronzkori telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

8. Janyapuszta, Nagy-dűlő (Harc 12) *Hrsz.:* 0170/1, 0170/2, 0171, 0208/18

Lelőhely-azonosító: 66808

A lelőhely megjelölése: középkori település, középkori templom, középkori udvarház

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

9. Első-rét (Harc 14) *Hrsz.:* 03/3–5

Lelőhely-azonosító: 74723

A lelőhely megjelölése: Árpád-kori telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

10. Lencse-föld (Harc 15) *Hrsz.:* 03/11, 078/1, 080/30

Lelőhely-azonosító: 74725

A lelőhely megjelölése: bronzkori telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

11. Janyapuszta, Düt-major *Hrsz.:* 0133/13, 0133/14

Lelőhely-azonosító: folyamatban

A lelőhely megjelölése: késő rézkori (Baden-kultúra) telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartásba vétel alatt

12. Janyapuszta, Nagy-dűlő II. *Hrsz.:* 0146/54–75

Lelőhely-azonosító: folyamatban

A lelőhely megjelölése: római kori telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartásba vétel alatt

13. Janyapuszta, Nagy-dűlő III. *Hrsz.:* 0168/1, 0208/9, 0208/18

Lelőhely-azonosító: folyamatban

A lelőhely megjelölése: őskori telep, Árpád-kori telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartásba vétel alatt

14. Janyapuszta III. Hrsz.: 080/46

Lelőhely-azonosító: folyamatban

A lelőhely megjelölése: késő bronzkori telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartásba vétel alatt

15. Lencse-föld II. Hrsz.: 080/9–12, 080/52, 080/53

Lelőhely-azonosító: folyamatban

A lelőhely megjelölése: rézkori telep, bronzkori telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartásba vétel alatt

16. Lencse-föld III. Hrsz.: 080/36, 080/37, 080/52

Lelőhely-azonosító: folyamatban

A lelőhely megjelölése: őskori telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartásba vétel alatt

A település közigazgatási határain belül külön jogszabályban *fokozottan védett* vagy *kiemelten védett* régészeti lelőhely nem található.

A településrendezési tervben történt egyes változások régészeti örökségre gyakorolt hatásai a következőképpen értékelhetők:

1. Janyapuszta majorja az OTÉK előírásaival összhangban környezetre jelentős hatást gyakorló ipari terület helyett különleges mezőgazdasági üzemi terület besorolást kapott.

Az átsorolás a terület fizikai hasznosításában változást nem jelent, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása.

2. A használaton kívüli községi sportpálya területe különleges sportolási területből különleges vásártér területbe került.

Az átsorolás a terület fizikai hasznosításában változást nem jelent, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása.

3. A vízmű és a szennyvíztisztító telep különleges közmű-üzemi terület besorolást kapott.

Az átsorolás a terület fizikai hasznosításában változást nem jelent, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása.

4. A szőlőhegyek aprótelkes pince-présházás ingatlanai erdő területből kertés mezőgazdasági területbe kerültek.

Az átsorolás a terület fizikai hasznosításában változást nem jelent, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása.

5. A település temetője területileg megnövelve beépítésre nem szánt különleges temető területi besorolást kapott.

Az átsorolás a 7. számú lelőhelyet kis mértékben érinti:

Temetővölgyi-dűlő (Harc 10) Hrsz.: 09/1–3, 127/1, 127/3, 128, 129, 321

Lelőhely-azonosító: 66744

A lelőhely megjelölése: bronzkori telep

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

Az eddig a területen folytatott intenzív mezőgazdasági műveléshez képest az átsorolás segíti a régészeti örökség védelmét. Biztosítani kell, hogy minden nyilvántartott lelőhelyet érintő munkálat esetében, biztosított legyen a régészeti felügyelet.

6. Az erdőterületek lehatárolása és besorolása az erdészeti hatóság hivatalos adatszolgáltatása alapján történt.

Nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása.

7. A külterületen található nádas, mocsár és vízállás területek természetközeli területbe kerültek.

Nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása. A terület védettségét növeli az átsorolás.

Természet és tájvédelem

A közigazgatási területen levő táji-, természeti értékeket a tervhez készült „Tájrendezési javaslat” részletesen vizsgálja. Harc településrendezési eszközeinek felülvizsgálatának tervezett területfelhasználás módosításai nem érintenek Natura 2000 területet. Az egyes területekhez tartozóan a szakági anyag olyan javaslatokat fogalmaz meg, melyek összhangban vannak mind az országos, mind a területi környezetvédelmi stratégiákkal.

3.2.2. Az emberek egészségi állapotára, életminőségére, társadalmi, gazdasági helyzetére gyakorolt hatások

A településrendezési eszközök megvalósulása a lakosság egészségi állapotára, életminőségére közvetlen negatív hatást várhatóan nem okoz. A tervezett zöldterületek kialakítása a növelni fogja a lakosok számára a szabadterei rekreációs lehetőségek számát. A területhasználat változások, melyek a jelenlegi jogszabályok szerinti területfelhasználási egységbe való sorolást irányozzák elő, nem befolyásolják az emberek életminőségére vonatkozó körülményeket. A cél megvalósulása érdekében fontos az építési engedélyezés során a környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának ellenőrzése.

A tervezett fejlesztéseknek lehet közvetlen, hosszabb távon érvényesülő pozitív gazdasági és társadalmi hatásai.

3.2.3. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek értékelése (eltartóképesség, terhelhetőség)

A felülvizsgálat során javasolt módosítások vizsgálata alapján jelentős mértékű, a környezeti állapotot veszélyeztető környezeti hatás bekövetkezése a terv távlatán túl sem várható, nem prognosztizálható. Így a területfelhasználási egység módosítások és a közlekedési infrastruktúra fejlesztések további természet- és környezetvédelmi célú vizsgálatot csak a 314/2005. (XII.25.) Korm. r. hatálya alá tartozó tevékenységek illetve engedélyezések későbbi megjelenése esetében szükséges.

3.2.4. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása

A település kedvező adottsága a nagy kiterjedésű zöld területek és az erdősültség. A mezőgazdaságilag művelt területeken törekedni kell a talaj erózió megakadályozására (termőtalajok minőségének megóvásával, művelési mód és művelési irány megválasztásával). A dűlőutak és árkok mentén szorgalmazni kell további erdősávok telepítését.

Harc területén a szennyvízhálózatot kiépítették, a csatornahálózatra való csatlakozások aránya 90 %. A többi ingatlanon közműpótló aknában gyűjtik a szennyvizet, melynek egy része elszikkad. Új létesítmények, épületek esetében – ahol az megoldható – szorgalmazni kell a csatornahálózatra való csatlakozást. Egyéb esetekben a szociális szennyvizek gyűjtését szakszerűen kialakított vízzáró, szivárgásmentes közműpótlókkal kell megoldani a felszín alatti vizek minőségének védelme érdekében. Javasolható a településen található szennyvízgyűjtő aknák állapotának, minőségének felmérése. Javasoljuk, hogy az önkormányzat kényszerítse ki a bizonytalan vízzáróságú gyűjtők lecserélését ott, ahol nem igazolható az elvárt minőségű közműpótló berendezések megléte.

A község csapadékvíz elvezetése többnyire nyílt árkos rendszerű. A belterületen a csapadékvíz elvezetés nem mindenhol megoldott. A csapadékvíz-elvezető árkok kiépítéséről, a meglévők rendszeres karbantartásáról, tisztításáról gondoskodni szükséges.

A külterület jelentős részén okoz gondot a belvíz. Az éghajlatváltozással összefüggésben vizsgálni szükséges a település lehetőségeit az esetleges adaptációs intézkedésekre.

A kommunális hulladék szervezett gyűjtése megoldott, szelektív hulladékgyűjtés havonta 1-2-alkalommal, lomtalanítási akció évente egyszer van, és a közszolgáltatás keretében a zöldhulladék elszállítása is szervezett formában működik. A zöldhulladék elszállítása helyett szorgalmazni kell a házi komposztálást a szerves hulladék mennyiségének csökkentése érdekében.

A településen a hulladékkezelést a jogszabályoknak megfelelően folyamatosan biztosítani kell. Annak érdekében, hogy a kommunális hulladék közé ne kerüljön veszélyes hulladék, az önkormányzatnak tájékoztatnia kell a lakosságot a probléma nagyságáról és megoldási lehetőségeiről.

A gazdasági területeken keletkező kommunális, termelési és veszélyes hulladékok elszállítatásáról a hulladék termelőjének kell gondoskodnia a mindenkor szabályozásnak megfelelően.

A településen a gázhálózatot kiépítették. A fűtést a település fennmaradó részén főként fatüzeléssel oldják meg. A fűtési emisszió csökkentése érdekében a gázhálózatra való csatlakozásokat szorgalmazni kell. A vegyes tüzelésű kazánokban a hulladék égetését meg kell akadályozni.

A közlekedésből eredő lészennyezőanyag-kibocsátás a belterületet átszelő út nagy forgalma miatt egyes időszakokban számottevő lehet. Elkerülő út építése környezetvédelmileg indokolt lenne. A belterületi utak javítása, karbantartása javasolt a felverődő por csökkentése érdekében.

A településen légszennyező ipari üzemek nincsenek. Új légszennyező pont-és diffúz forrásokat csak a környezetvédelmi hatóság engedélyével lehet létesíteni a határértékek betartása mellett. Bűzt okozó létesítmény telepítése esetén a védelmi övezet kialakítása szükséges a környezetvédelmi hatóság előírásai szerint az elérhető legjobb technika alkalmazása mellett.

A település lakóterületein a főút mentén a közlekedésből származó zaj folyamatosan meghaladja a határértékeket, éjszaka a legnagyobb a túllépés. Amennyiben a közlekedési zaj lakossági panaszt eredményez, úgy javasolt a jelenlegi állapot műszeres mérésekkel történő felmérése, és a kritikus helyeken műszaki védelem kialakítása, és az elkerülő út építésének szorgalmazása.

Jelentős ipari jellegű zajkeltő létesítmények a településen nincsenek. Új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására. Ezek használatba vétele, üzembe helyezése során mérésekkel kell ellenőriztetni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Törekedni kell arra, hogy a zaj- és rezgésártalmak minimalizálására már a telepítéskor történjenek intézkedések.

A tervezett fejlesztések esetén törekedni kell arra, hogy a jelenlegi állapot ne romoljon.

3.3. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása

3.3.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik

A lakóterület és a déli gazdasági terület bővítése mezőgazdasági területet érint, mely új létesítmények, lakóházak építésére ad lehetőséget. Az új épületek által érintett termőföldterület végleges más célú hasznosításával, termelés alóli kivonással történik. Ezen kisebb termőterület-részek a talaj, mint természeti erőforrás megújulását a létesítmények meglétének végezetéig korlátozzák. A várható területhasználatok nem jelentősek.

Elkerülő út létesítése egyelőre nem belátható, esetleges megvalósulásával a közúti forgalomból származó zajterhelés és légszennyezőanyag kibocsátás a lakóövezetben jelentősen csökkenhet. Az út tervezése során a környezeti vizsgálatban a várható környezeti hatásokat részletesen vizsgálni szükséges.

A tervbe vett egyéb módosítások természeti erőforrások közvetlen igénybevételét, vagy közvetlen környezetterhelést nem idéznek elő.

3.3.2. Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak

A településrendezési terv intézkedéseinek megvalósulása esetén várható a községben **a lakosság szám és az idegenforgalom** növekedése, ami célja is a tervnek. **A növekedés** természetesen a közúti forgalom növekedésével fog járni. A forgalommnövekedés miatt a közúti forgalomból származó zajterhelés és légszennyezőanyag kibocsátás fokozatos emelkedése várható, amelynek mértéke azonban nehezen becsülhető. A jelenlegi zaj- és légszennyezettségi adatok ismeretében elvárható, hogy a zajterhelés szinten tartása érdekében a zajterhelés alakulását figyelemmel kísérik és szükség esetén intézkedéseket foganatosítsanak.

3.4. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

A szabályozási tervben foglalt előírások és az egyéb környezetvédelmi jogszabályi előírások betartásával az új területeken épülő épületek, létesítmények egyéb hatásai a jelenlegi területhasználatokra nem jelentenek veszélyt, a természeti környezetet károsan nem

befolyásolják. A gazdasági tevékenységre alkalmas területek mértéke a jelenlegi igénynek megfelelő. A zavaró hatású tevékenységek végzését lakott területtől távol célszerű elhelyezni.

A javasolt további zöldítések település- és tájésztétikai szempontból és nem elhanyagolhatóan turisztikai szempontból is pozitív szerepet töltenek be.

Egyéb környezeti konfliktusok, problémák a tervben foglaltak megvalósulása esetén nem keletkeznek.

4. A terv megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére, monitoringozására vonatkozó javaslatok

A korábbiakban ismertettük, hogy a terv megvalósítása nem jár jelentős környezetre káros hatásokkal, így ezekkel kapcsolatban sem szükségesek intézkedések.

Az épületek létesítése során a megfelelő **szennyvízkezelésre, a csapadékvíz elvezetésre és a hulladék kezelésére** fokozott figyelmet kell fordítani.

Javasoljuk a településen található szennyvízgyűjtő aknák felmérését tekintettel arra, hogy milyen kivitelezésűek és állapotúak. Javasoljuk, hogy az önkormányzat kényszerítse ki (akár önkormányzati rendelettel) a bizonytalan vízzáróságú gyűjtők lecserélését, illetve a későbbiekben a szennyvízcsatornára való rákötést.

Tekintettel arra, hogy a gazdaság bővülésével a közúti forgalom és a **közlekedési zajterhelés** növekedése is várható, ezért a belterület kritikus pontjain háttérterhelés méréseket, majd a beruházások megvalósulását követően ellenőrző méréseket javasolt végezteni.

5. Közérthető összefoglaló

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 1.§. (3) a) pontja értelmében a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása és környezeti értékelés készítendő. A környezeti vizsgálat eredményét összegző környezeti értékelés környezet védelméért felelős szervekkel egyeztetett tartalommal került kidolgozásra.

Harc településrendezési eszközei felülvizsgálatának célja egyrészt, hogy az elmúlt időszak jogszabályi változásaival összhangba kerüljenek a község településrendezési eszközei, másrészt egyes településrészekre vonatkozóan módosult településfejlesztési elképzelések térbeli-fizikai kereteinek megteremtése. A terv a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására hivatott.

Az értékelés részletesen vizsgálta az egyes tervi elemek környezeti elemek és rendszereik állapotára, valamint az emberre, mint végső hatásviselőre gyakorolt hatásait.

Összességében a tervben foglaltak jelentős környezeti hatással nem bírnak. A környezeti értékelés nem állapított meg olyan tervi elemet, amely kifogásolható lenne. A környezeti vizsgálat az egyes esetekben intézkedésekre tesz javaslatot, amelyek nem a településrendezési terv során, hanem a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során érvényesíthetők a környezetterhelések minimalizálása, a környezetszennyezések, káros környezeti hatások kiküszöbölése érdekében.

Összegzésként megállapítható, hogy a tervben foglalt tervi elemek, előírások és javaslatok a környezeti elemeket (levegő, föld, víz, élővilág, épített környezet) és rendszereiket (táj, település, ökológiai rendszer) érő, a tervezett fejlesztések negatív környezeti hatásainak lehetőség szerinti csökkentését, a táji, természeti értékek védelmét kívánják biztosítani.

Szekszárd, 2019. január 4.